

State of Punjab v. Ramesh Kumar (A. L. Bahri, J.)

ਜਿਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 12AA(1) (f) ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(5) ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਦਾ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 167(5) ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਮੰਗੇ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਵੱਲੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 15 ਅਕਤੂਬਰ, 1984 ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਨਾਰਨੌਲ ਦੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਾ ਲੱਭਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

(ਪੂਰਾ ਬੈਂਚ)

ਏ. ਐਲ. ਬਾਹਰੀ ਏ. ਪੀ. ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਜੇ. ਬੀ. ਗਰਗ, ਜੇ. ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ,

ਬਨਾਮ

ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਜਵਾਬਦਾਰ।
ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 44 -1986 ਦੀ ਡੀ.ਬੀ.ਏ.
22 ਜਨਵਰੀ, 1992

ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1954—ਅਤੇ, 2(1) (ਏ), 7, 16— ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973—ਐਸ.ਐਸ. 2(ਡੀ), 190-- ਮਿਲਾਵਟੀ ਦੁੱਧ ਵੇਚਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ-ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਿ ਨਮੂਨਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਲਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਭੜਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਰਾਜ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ - ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਪਰਾਧ - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੱਥ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਮੂਨਾ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਭਾਵ। . ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1954 ਦੇ ਐਸ. 16 ਦੇ ਨਾਲ ਐਸ. 7 ਰੀਡਲ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਿਲਾਵਟੀ ਦੁੱਧ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ "ਨਮੂਨੇ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਭੜਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ" ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ. (ਪਰਾ 12)

(ਇਹ ਕੇਸ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਜੇ. ਬੀ. ਗਰਗ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਪੀ. ਚੌਧਰੀ ਦੁਆਰਾ 9 ਅਗਸਤ, 1991 ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਭੁੱਲ ਹੈ।

State of Punjab v. Ramesh Kumar (A. L. Bahri, J.)

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਕਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਨਮੂਨਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੜਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1954 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਐਲ. ਬਾਹਰੀ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਪੀ. ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਜੇ.ਬੀ. ਗਰਗ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ 2 ਜਨਵਰੀ, 1992 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਲਈ। ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਡੀ. ਬਜਾਜ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਐਸ. ਨਹਿਰਾ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਧਾਰਾ 16(1) (ਏ) ਦੇ ਸ. 7 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਐਕਟ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ., ਵਧੀਕ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 24 ਅਗਸਤ 1985 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸ੍ਰੀ ਐਮ.ਸੀ ਬੇਰੀ, ਡੀ.ਏ.ਜੀ. (ਪੰਜਾਬ), ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਕਾਲੜਾ, ਮਿਸ ਹਰਬਿੰਦ ਕਾਲੜਾ ਦੇ ਨਾਲ ਵਕੀਲ, ਰਿਸਪੋਂਡੈਂਟ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਨਿਰਣਾ

ਏ.ਐਲ. ਬਾਹਰੀ, ਜੇ.

(1) ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਰਫ ਭੁੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹੋਵੇਗਾ? ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਐਕਟ, 1954?

(2) ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉੱਥੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਣ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਪੱਖੀ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਨਮੂਨੇ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਣ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੋਡਕਟਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਤੱਥ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਕਲਾਜ਼ (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

“ਸ਼ਿਕਾਇਤ-’ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸੰਹਿਤਾ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ, ਭਾਵੇਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂ ਅਣਜਾਣ, ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ.—ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਜੋ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਗੈਰ-ਗਿਣਤੀਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ।”

(3) ਕੋਡ ਆਫ ਕਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 190 ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ: -

190(1) ਇਸ ਅਧਿਆਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦਰ, ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ -

- (a) ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ;
- (b) ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ;
- (c) ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੂਚਨਾ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ, ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(2) ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦਰ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ।

ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫਾਰਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

State of Punjab v. Ramesh Kumar (A. L. Bahri, J.)

ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤੱਥ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ (ਅਸਥਾਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ) ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਕੇਸ, *ਭਗਵਤੀ ਸਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ* (1) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ - ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 17 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

"ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ "ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ" ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕੰਮ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਘਰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਜੋ ਵੇਰਵੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮਾਮਲੇ (ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਉਹ ਵੇਰਵੇ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਗੇ ਜਦੋਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋਣਗੇ- "

(4) *ਭੀਮਪਾ ਬਾਸਪਾ ਭੂ ਸਨਾਵਰ ਵੀ. ਲਕਸ਼ਮਣ ਸ਼ਿਵਰਾਯੱਪਾ ਸਮਗੌੜਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ* (2) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 'ਸ਼ਿਕਾਇਤ' ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੈਰਾ 11 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

'ਸ਼ਿਕਾਇਤ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਫਾਰਮ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ

- (1) ਏਆਈਆਰ 1961 ਐਸਸੀ 928
- (2) ਏਆਈਆਰ 1970 ਐਸਸੀ 1153

(a) ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਜਾਂ ਰੂਆ ਮਿਲਾਵਟ ਦੇ ਜਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਭੇਜਦੇ ਹਨ।

(o) ਮੋਟ ਓਜ ਹਰਿਆਣਾ ਬਨਾਮ ਹੈਮ ਡੁਆਨ ਵਿੱਚ, ਮੈਨੂੰ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ

"ਲਈ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਟ੍ਰਾਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਮੋਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖੋਜ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਟਕਸਾਲ ਨੂੰ ਹਿਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਓਲਬਰੇ ਤਿਏ ਸਰਹੇ ਨੂੰ ਐਫਡੀਐਮ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ, ਟੀਐਮਐਸ ਪੁਆਇੰਟ 'ਤੇ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਟ੍ਰਾਈ ਆਈਐਮ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਖਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। the ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ rt ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਸੀ। ਡਾ.ਵੀ., ਕੇ. ਮਲਹੋਤਰਾ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਚੁੱਪ ਹਨ, ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰੀਮ ਉਬਲੇ ਹੋਏ ਦੁੱਧ ਦੇ ਉੱਪਰ ਇਕੱਠੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਇਹ ਓ. ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਘਣਤਾ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹੋ ਫਿਰ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। "

ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਜੋਂ ਗਰਮ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਣ ਦੇ ਤੱਥ ਦਾ ਸ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ' ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਨਾ ਹਿਲਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ ਕਿ ਉਬਲੇ ਹੋਏ ਦੁੱਧ ਦੇ ਉੱਪਰ ਕਰੀਮ ਇਕੱਠੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(7) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜਗਨ ਨਾਥ (4) ਵਿੱਚ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਡੀ) 190 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ

(3) 1983 (1) FAC 199.

(4) 1987 (1) ਤਾਜ਼ਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 5.

State of Punjab u. Ramesh Kumar (A. L. Bahri, J.)

ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1) (ਏ) (ਐਮ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 7, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:-

“ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਿਲਾਵਟੀ ਦੁੱਧ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੁੱਧ ਸ਼ੇਲ ਲਈ ਸੀ, ਕਿ ਇਸਦਾ ਨਮੂਨਾ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਮੂਨਾ ਮਿਲਾਵਟੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਨਮੂਨਾ ਲੈਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਲਈ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਭੁੱਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

(8) ਐਫ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਬੜੌਦਾ ਬਨਾਮ ਮਦਨਲਾਲ ਰਾਮਲਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ: -

“ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਹਾਂ ਕਿ ਦਹੀਂ ਸਮੇਤ ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਚਰਬੀ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਸੈਟਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਦੁੱਧ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਹੀਂ ਨੇ ਤੰਬੂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਇੱਕ ਨਮੂਨਾ। ਸਮਰੂਪ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਤਮਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਧੀਨ ਭੋਜਨ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕੇ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਪਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਭੁੱਲਾਂ, ਮਹੱਤਵ ਮੰਨਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡੇ ਗਏ ਤੱਥ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਏ

ਜੁਰਮ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਬੂਤ, ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਲਈ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈਣ ਦੀ ਹੱਦਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਤਰਕ ਨਾਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਲਈ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਟੱਟ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਕਰੇ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ com ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਭੁੱਲ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ - ਇਹ ਸਬੂਤ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(9) ਡਵੀਜ਼ਨਲ (ਬੈਂਚ; ਲਾਈਨ ਆਈਸਟ ਸਟੇਟ ਹਰਿਆਣਾ ਬਨਾਮ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ (5) ਦਾ ■ ਤੀਜਾ» ਕੇਸ। ਜਗਨ ਨਾਥ ਦੇ ਕੇਸ (ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੱਥ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਥ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਦਾ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ”

ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:-

“ਇਹ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ ਜੋ ਕਿ ਕੁਝ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਘਾਟ ਹਨ, ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਲਗਭਗ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਭਰ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ, ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ

(5) 1987 (1) PLR 108.

State of Punjab u. Ramesh Kumar (A. L. Bahri, J.)

ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਣਾ ਇਕੱਲੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਤੱਥ ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਨਮੂਨੇ ਲੈਣ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਗਵਾਹ ਲਈ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੁਧਾਰ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਅਜਿਹਾ ਆਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਛੱਡ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਨਮੂਨਾ ਕਿਵੇਂ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪ੍ਰੀਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਅਤੇ ਕਿੰਨੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਮੂਨੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਝੁਕਾਅ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਦੁੱਧ ਵਿੱਚ ਹਲਚਲ ਬਾਰੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। "

ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਿੰਗਲ ਬੈਚ ਦੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਨ: -

ਤਾਰਾ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, 1985 (1) PLR 186; ਗੁਲਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, 1986 (2) ਆਰਜੀਆਰ 49; ਜੈ ਭਗਵਾਨ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, 1989 (2) ਆਰਜੀਆਰ 502; ਹਰਿ ਲਾਇ ਉ ॥ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, 1988 (1) ਆਰਜੀਆਰ 149 ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, 1989 (1) ਆਰਜੀਆਰ 192, ਸੰਤ ਰਾਮ ਯੂ. ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, 1990 (3) RCR 2.

(10) ਇਹ ਮੇਸਟਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਗਨਨਾਥ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ 'ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਘੋਲਣ ਦੇ ਤੱਥ' ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਜੈ ਭਗਵਾਨ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਵਿੱਚ ਹਲਚਲ ਹੋਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਭੁੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੈਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਫੈਸਲਾ:-

“ਪੀਸੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰੋ, ਸਪਾਟ ਮੀਮੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟੁਕੜਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੀਮੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਮੂਨਾ ਲੈਣ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਉਸ ਮੀਮੇ ਦੇ ਸੈਪਲ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਲਈ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਕਿ ਉਤਪਾਦ ਜਾਂ ਸਕਿਮਡ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਿਲਾਇਆ ਜਾਂ ਮਿਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਦੁੱਧ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਸੀ। ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸੰਤ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਜਗਨ ਨਾਥ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਮੰਨੀ-ਪ੍ਰਮਾਣੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਾ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਚਰਬੀ ਉੱਪਰੋਂ ਇਕੱਠੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਮੂਨਾ ਲੈਣ ਸਮੇਂ, ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਣਾ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਦਾ ਜੋ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਬਲਕ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਤੱਥ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ

ਨੇ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਹਿਲਾਇਆ ਸੀ।

(11) ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪੱਕਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਗਨ ਨਾਥ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਘੋਲਣ ਦੇ ਤੱਥ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ.

(12) ਜੇਕਰ ਦੁੱਧ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਚ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ , ਤਾਂ ਇਹ 'ਮਿਲਾਵਟ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(i) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੱਥ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਮੂਨਾ ਮੁਲਜ਼ਮ ਤੋਂ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਭਾਵ ਮਿਲਾਵਟੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ। ਦੁੱਧ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ , ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ "ਨਮੂਨਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਭੜਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ" ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(13) ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਮੂਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਣ ਦੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

btate oi Punjab v. Aamesii ivumar (A. A. Banri, J.j

ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(14) ਪੂਰੀ ਬੈਚ ਨੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ ਹੈ।

(15) ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋਗੇ।

ਏ. ਪੀ. ਚੌਧਰੀ, ਜੇ.

1 ਮੋਰੀ ਮਾਂ ਏਬੀ ਓਏਨੀ, ਜੇ. ਪਰ 1 ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕੁਝ ਲਾਈਨਾਂ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਡੂਓਟ ਜਾਂ ਯੂਓਏਟ ਮੈਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਅਮੂਰਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸਿਰਫ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਮੀ ਰੇਸ ਮੈਟ ਮਾਈਨ ਜਾਂ ਕੁਝ ਜਾਂ ਯੂਐਸ ਉਤਪਾਦ, ਲਾਈਨ ਦਹੀਂ, ਤਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਿਲਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਨਮੂਨੇ ਨੂੰ ਟਨੇ ਕੰਪਲੈਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੂਏਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਟ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਆਈਐਕਟੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਮੈਨੂੰ ਓਟਨਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਈਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿਨੋਟਨਰ ਹੈ. ਮੈਂ ਟੀਐਮਐਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ- ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੁਲਾਕਾਤ ਜਾਂ ਮੇਰੇ ਸਬੂਤ, ਮੇਰੇ ਦੋ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, tne ਸ਼ਿਕਰ ਜਾਂ tne surrmg oi imlk ਆਦਿ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ, ਜਦੋਂ oi tne ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ sampie ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ tne iact ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਟਿਲਿੰਗਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਓਰੋਟਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਉਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਹਨ, ਜੋ ਇੱਕ ਅਣਜਾਣ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ iact ਜਾਂ stirring ਦਾ ਸ਼ਿਕਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਮੂਨਾ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਦੁੱਧ ਆਦਿ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਣਾ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ

ਇੱਕ ਤੱਥ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ

I.L.R. Puiijab and Haryana

(1992)2

ਪਬਲਿਕ ਐਨਾਲਿਸਟ ਤੋਂ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਮੂਨਾ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਮਕਾਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦੇ ਤੱਥ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਣਉਚਿਤ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

I.L.R. Punjab and Haryana

(1992)2

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਲਈ, ਨਿਰਣਾ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

I.L.R. Punjab and Haryana

(1992)2